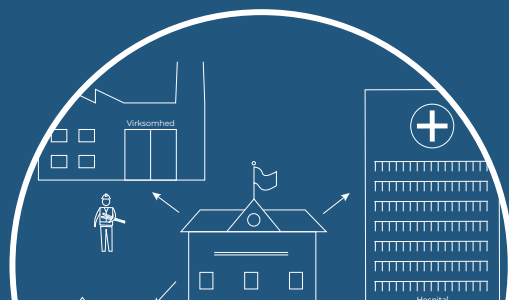
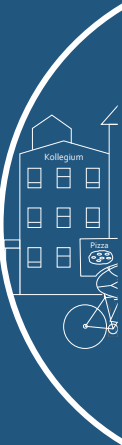

5 KRITERIER FOR LEVEDYGTIGE UDDANNELSER

INDLEDNING

Danmark er bygget på stærke professioner, der skaber vækst, velfærd og demokrati. Professioner som lærer, pædagog, sygeplejerske, bygningskonstruktør og diplomingeniør er vigtige forudsætninger for at kunne leve op til samfundets behov og forventninger.

Den bedste måde at svare på samfundets behov er ved at fokusere på de steder, hvor der både er et behov for uddannelserne og et solidt grundlag af kommende studerende.

Det er en udfordring, at ungdomsårgangene skrumper, mens der samtidig er et politisk ønske om at sprede de videregående uddannelser mere ud i hele landet. Derfor er en gennemtænkt plan for placering af professionshøjskolernes uddannelser helt nødvendig.

Professionshøjskolerne arbejder for at skabe de bedste muligheder for, at flere unge kan tage en erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse, uanset hvor de bor, og hvilken baggrund de har. Uddannelserne findes i dag i 38 byer rundt om i landet og sikrer dermed adgang til dygtige medarbejdere i hele landet.

De erhvervs- og professionsrettede uddannelser bidrager til udviklingen af deres lokalområder, fordi de tiltrækker og fastholder dimittender til de kommuner, hvor uddannelserne er placeret. Uddannelserne er en drivkraft for innovation og udvikling i både private virksomheder og offentlige institutioner.

Det ligger i professionshøjskolernes DNA at sikre dækning af behovet for uddannelser i deres område – det kan være i en region eller dele af en region.

Professionshøjskolerne ser en vigtig opgave i at sikre uddannelsesforsyning i Danmark og samtidig fungere som regionale videninstitutioner for virksomheder og offentlige institutioner som skoler, sygehuse og daginstitutioner. Også derfor er det vigtigt at placere uddannelserne de rigtige steder.

Danske Professionshøjskoler har udarbejdet fem grundlæggende kriterier for levedygtige uddannelser:

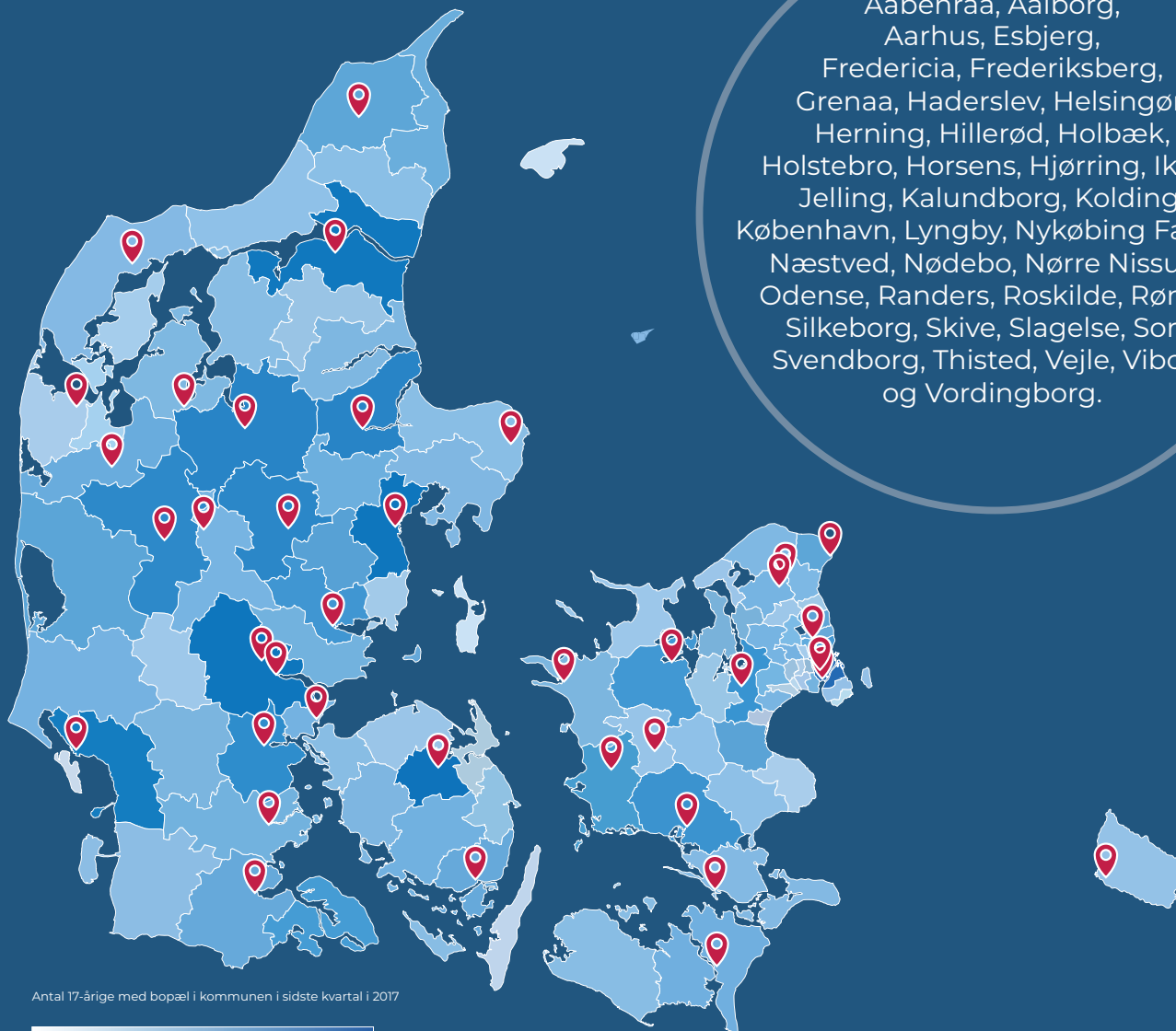
1. Et behov på det lokale arbejdsmarked for uddannelsen
2. Et solidt grundlag af kommende studerende lokalt
3. Forudsætninger for et godt fag- og studiemiljø i lokalområdet
4. Et tæt lokalt forpligtende samarbejde om uddannelsen
5. En attraktiv studieby (studieboliger, studiejob og aktiviteter mv.)

Kriterierne kan bruges lokalt af alle involverede aktører og bidrage til, at nye uddannelser eller uddannelsessteder placeres med omtanke. Ved at medtænke kriterierne sikres det, at de mest centrale forhold for at etablere levedygtige uddannelser belyses og imødekommes.

På de kommende sider udfoldes de fem kriterier.

Man kan læse en uddannelse på en professionshøjskole i:

Aabenraa, Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fredericia, Frederiksberg, Grenaa, Haderslev, Helsingør, Herning, Hillerød, Holbæk, Holstebro, Horsens, Hjørring, Ikast, Jelling, Kalundborg, Kolding, København, Lyngby, Nykøbing Falster, Næstved, Nødebo, Nørre Nisum, Odense, Randers, Roskilde, Rønne, Silkeborg, Skive, Slagelse, Sorø, Svendborg, Thisted, Vejle, Viborg og Vordingborg.

FEM GRUNDLÆGGENDE KRITERIER

1

ET BEHOV PÅ DET LOKALE ARBEJDSMARKED FOR
UDDANNELSEN

2

ET SOLIDT GRUNDLAG AF KOMMENDE STUDERENDE
LOKALT

3

FORUDSÆTNINGER FOR ET GODT FAG- OG
STUDIEMILJØ I LOKALOMRÅDET

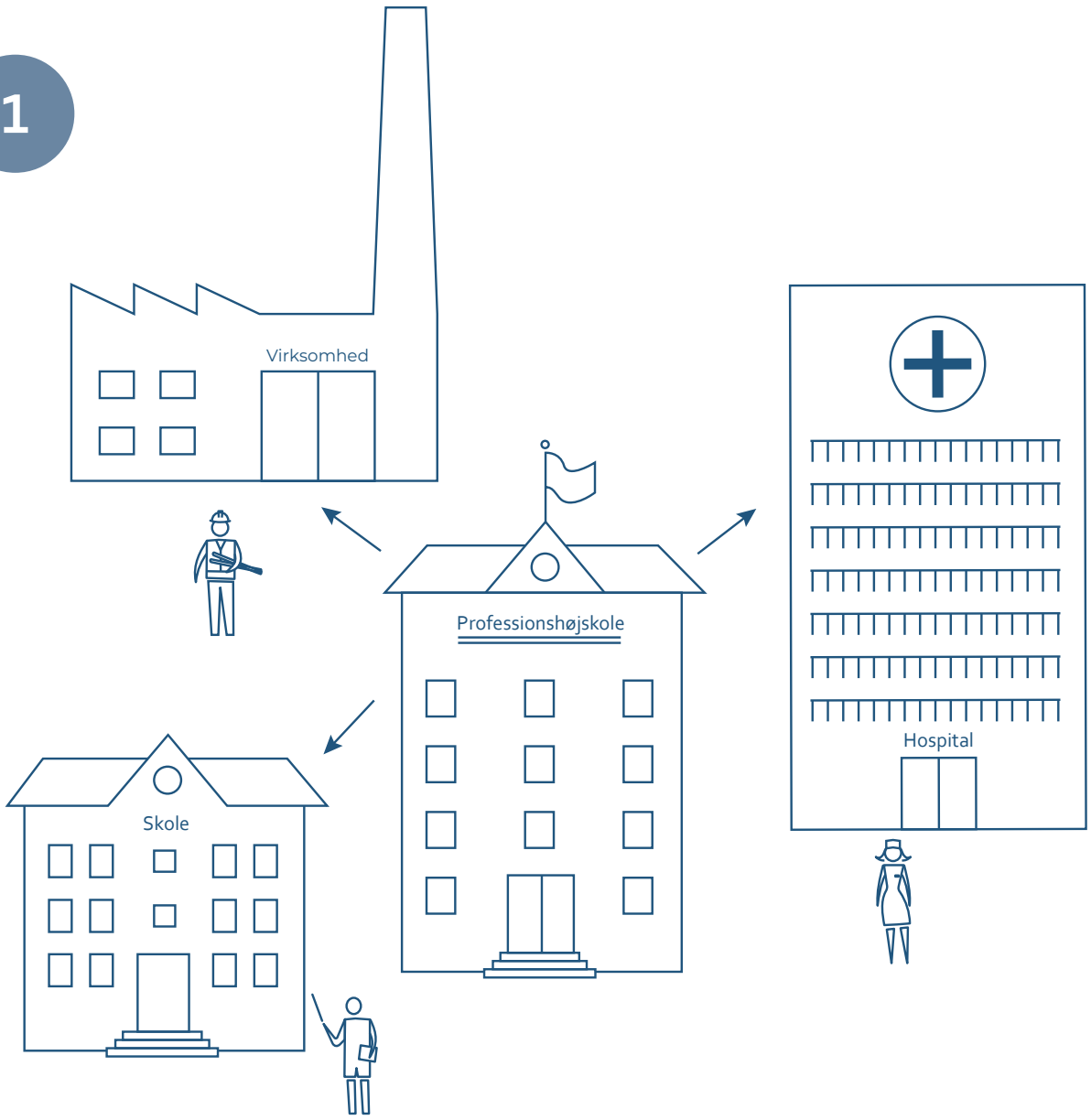
4

ET TÆT LOKALT FORPLIGTENDE SAMARBEJDE OM
UDDANNELSEN

5

EN ATTRAKTIV STUDIEBY (STUDIEBOLIGER,
STUDIEJOB OG AKTIVITETER MV.)

1

KRITERIE 1: ET BEHOV PÅ DET LOKALE ARBEJDSMARKED FOR UDDANNELSEN

Det er helt grundlæggende, at professionshøjskolernes uddannelser efterspørges af det lokale arbejdsmarked. Mange unge tager en erhvervs- og professionsrettet uddannelse lokalt og bliver boende i lokalområdet, efter de har færdiggjort uddannelsen. De kan med andre ord være med til at løse mangel på pædagoger, sygeplejersker, kemiingeniører eller andre faggrupper.

Professionshøjskolerne tænker derfor i nye uddannelsesudbud, når der er lokale udfordringer, som ikke kan løses inden for den eksisterende udbudsstruktur.

Professionshøjskolerne har udelukkende 'vekseluddannelser', hvor de studerende tilbringer en stor del af uddannelsen i praktik. Derfor er det centralt, at uddannelserne spiller sammen med fx de lokale skoler, daginstitutioner, sygehuse og de private virksomheder.

Decentrale uddannelsesudbud skal tage højde for den forventede udvikling regionalt – både i forhold til efterspørgsel efter arbejdskraft og den demografisk udvikling.

2

KRITERIE 2: ET SOLIDT GRUNDLAG AF KOMMENDE STUDERENDE LOKALT

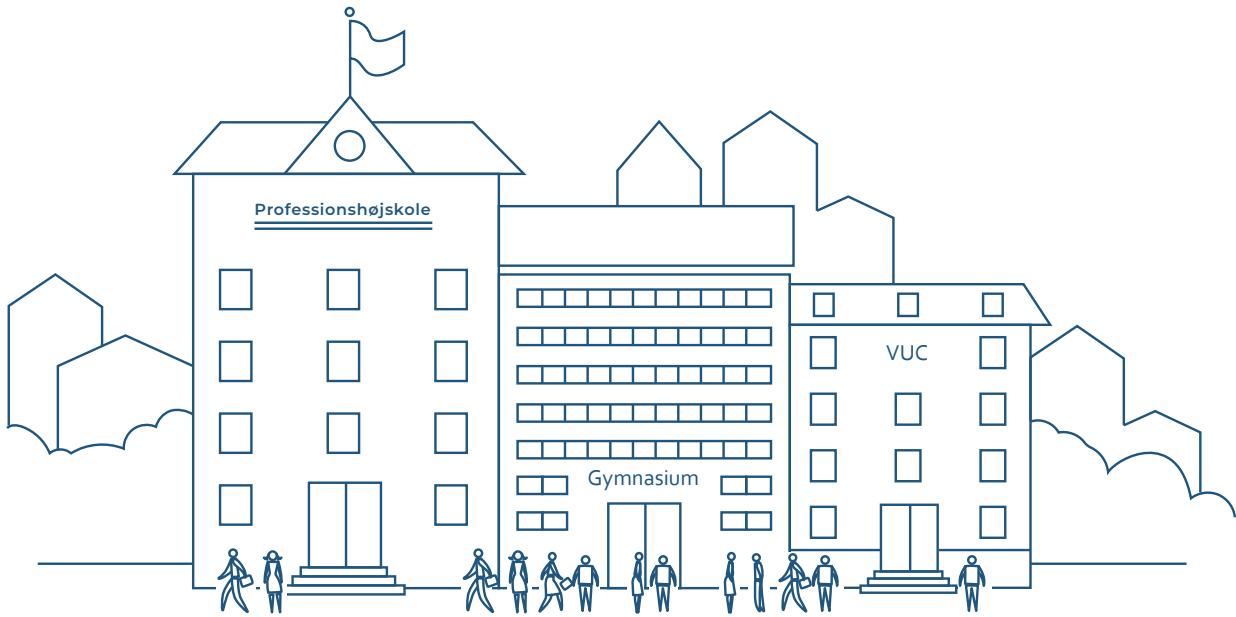
Efterspørgslen efter professionshøjskolernes uddannelser står ikke alene. Der skal også være unge mennesker i området, som kan fylde uddannelsespladserne op. Uddannelserne kræver et vist grundlag af studerende for at være levedygtige – både socialt, fagligt og økonomisk.

Kommende studerende til professionshøjskolerne kan blandt andet sikres ved et tættere samarbejde med lokale ungdomsuddannelser. Det kan for eksempel være i forhold til campusfællesskaber, men også indsatser omkring unges uddannelsesvalg lokalt, så færre unge flytter væk for at tage en videregående uddannelse.

Der kan også være undtagelser, hvor mere nicheprægede uddannelser placeres i et yderområde for at tiltrække unge - det kan fx være for at imødekomme et specifikt behov hos lokale virksomheder.

Sammenlignet med øvrige videregående uddannelser har professionsuddannelserne en stor del af studerende med hf eller en erhvervsuddannelse som adganggrundlag.

- **28,9% har HF eller erhvervsuddannelse som adganggrundlag på professionshøjskolerne**
- **7,0% har HF eller erhvervsuddannelse som adganggrundlag på akademiske bacheloruddannelser**

KRITERIE 3: FORUDSÆTNINGER FOR ET GODT FAG- OG STUDIEMILJØ I LOKALOMRÅDET

Decentrale uddannelser kræver et godt fag- og studiemiljø, hvis uddannelserne skal lykkes med at tiltrække studerende – og bliver uddannelserne for små, så kan der ikke etableres et reelt fag- og studiemiljø.

Forudsætningerne for et godt fag- og studiemiljø kan blandt andet opnås ved campusdannelser mellem flere videregående uddannelser, men også med inddragelse af ungdomsuddannelser. Campusdannelse, hvor flere uddannelser deler adresse og faciliteter, kan bidrage til større uddannelsesmiljøer, bedre faciliteter, stærkere og bredere faglige miljøer for både studerende og undervisere samt styrke overgangen fra ungdomsuddannelser til videregående uddannelser i lokalområdet.

Kommunale aktører som eksempelvis kulturinstitutioner kan også tænkes ind, når der skal skabes forudsætninger for et godt fag- og studiemiljø.

KRITERIE 4: ET TÆT LOKALT FORPLIGTENDE SAMARBEJDE OM UDDANNELSEN

Professionsuddannelserne, både velfærdsuddannelser som pædagog eller lærer og privatrettede som bygningskonstruktør eller diplomingeniør, er koblet tæt sammen med det omkringliggende samfund i form af praktik, samarbejde og fælles udviklingsprojekter. Lokale uddannelsesudbud fordrer med andre ord et tæt lokalt og forpligtende samarbejde om uddannelsen.

Det kan både være lokale virksomheder, som i fællesskab efterspørger en bestemt uddannelse, eller kommuner, som går sammen om behovet for en ny velfærdsuddannelse. Hvis flere interessenter går sammen om uddannelsen sikres det, at den i højere grad bliver levedygtig og samtidig kommer et større lokalområde til gode. Derudover sikrer lokale samarbejder også flere aktører til at løfte opgaverne, for eksempel sikring af praktikpladser.

Et tæt lokalt samarbejde kan også være med til at sikre kvaliteten af uddannelsen på et mindre decentralt udbudssted. Det kan for eksempel ske gennem en lokal toning eller tilrettelæggelse af uddannelsen, hvor man styrker koblingen mellem teori og praksis – altså mellem uddannelsen og lokale virksomheder eller institutioner.

Konkret kan den tætte kobling komme til udtryk ved, at en del af de studerendes undervisning foregår på virksomheder, skoler eller sygehuse i lokalområdet, ligesom lokale interessenter kan bidrage i undervisningen på uddannelsen og styrke forbindelsen til omverdenen.

KRITERIE 5: EN ATTRAKTIV STUDIEBY (STUDIEBOLIGER, STUDIEJOB OG AKTIVITETER MV.)

Det lokale miljø ved siden af studiet har også betydning for de studerendes valg. De skal kunne se gode muligheder for et fuldt og aktivt liv både i forbindelse med og ved siden af studierne.

Når professionshøjskolerne afklarer forudsætningerne for at etablere en ny uddannelse, så er det blandt andet via dialog med kommuner. Det kan for eksempel handle om at få afklaret, om en kommune vil satse på at være en studentervenlig kommune, med alt hvad det indebærer af for eksempel studieboliger, foreningsliv, kulturliv og villighed til at satse på unge mennesker.

Det kan også være i forhold til attraktive studiejobs og praksisrettede projektsamarbejder hos lokale virksomheder og offentlige institutioner, hvor de studerende får mulighed for at stifte bekendtskab med de erhvervs-mæssige muligheder i lokalområdet.

De studerende er en ressource, som både kan bidrage til den kulturelle og forretningsmæssige udvikling i lokalområdet og give værdi for både virksomheder, foreninger og offentlige institutioner – også mens de studerer.

Danske Professionshøjskoler udvikler løbende nye tal og fakta om professionshøjskolernes uddannelsessteder og uddannelser i hele Danmark.

Derudover findes der gode eksempler på levedygtige uddannelsessteder, som er placeret uden for de store fire store byer. Eksemplerne udfolder i forskellig grad de fem grundlæggende kriterier.

Det og meget mere kan du finde på www.danskeprofessionshøjskoler.dk

**DANSKE
PROFESSIONS-
HØJSKOLER**

